

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 25.10.2007
KOM(2007) 632 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS

**Euroopan unionin solidaarisuusrahaston
vuosikertomus 2006**

KOMISSION KERTOMUS

Euroopan unionin solidaarisuusrahaston vuosikertomus 2006

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
2.	Vuonna 2006 saadut uudet hakemukset.....	3
3.	Vuonna 2005 saadut hakemukset.....	6
4.	Erityiskysymys: Vaihtokurssien käyttö euroalueen ulkopuolella	7
5.	Rahoitus	7
6.	Seuranta.....	8
7.	Päätökseen saatetut tukitoimenpiteet	9
8.	Ehdotus uudeksi solidaarisuusrahastoa koskevaksi asetukseksi	10
9.	Päätelmät	10
Annex 1 European Union Solidarity Fund applications received or completed in 2006		12
Annex 2 Criteria to mobilise the EU Solidarity Fund.....		13
Annex 3 Determination of the amount of aid.....		14
Annex 4 Thresholds for major disasters applicable in 2006		15

1. JOHDANTO

Euroopan unionin solidaarisuusrahasto perustettiin 15. marraskuuta 2002¹. Solidaarisuusrahaston perustamisesta annetun asetuksen 12 artiklassa säädetään, että Euroopan parlamentille ja neuvostolle on esitettävä kertomus rahaston toiminnasta kuluneelta vuodelta. Käsillä olevassa kertomuksessa tarkastellaan aiempien kertomusten tapaan rahaston toimia vuonna 2006 kolmella alalla, jotka ovat vuoden 2006 aikana saatujen uusien hakemusten käsittely, tuen täytäntöönpanon seuranta sekä täytäntöönpanokertomusten arviointi tukien päättämistä silmällä pitäen.

Lisäksi kertomuksessa esitellään uuden solidaarisuusrahastoasetusehdotuksen käsittelyn vaiheita. Komissio teki ehdotuksen 6. huhtikuuta 2005, ja uutta asetusta sovellettaisiin sen jälkeen, kun kauden 2000–2006 rahoitusnäkyvien voimassaolo päättyy.

2. VUONNA 2006 SAADUT UUDET HAKEMUKSET

Vuonna 2006 komissiolle jätettiin neljä uutta hakemusta tuen saamiseksi solidaarisuusrahastosta. Liitteessä 1 esitetään yksityiskohtainen yhteenveto kaikista hakemuksista. Hakemukset arvioitiin asetuksessa vahvistettujen edellytysten ja hakijavaltioiden toimittamien tietojen perusteella.

Yhdistynyt kuningaskunta

Yhdistynyt kuningaskunta jätti 17. helmikuuta 2006 hakemuksen tuen saamiseksi solidaarisuusrahastosta Buncefieldin öljyvarastoalueella Hertfordshiressä 11. joulukuuta 2005 tapahtuneiden räjähdysten ja tulipalojen vuoksi. Räjähdykset vaurioittivat omaisuutta, infrastruktuuria ja ympäristöä ja aiheuttivat liiketoiminnan katkoksia. Niiden vuoksi 2 000 ihmistä jouduttiin väliaikaisesti evakuoimaan kodeistaan. Onnettomuuden aiheuttamien välittömien vahinkojen kokonaisarvo oli 730 miljoonaa euroa. Vaikutusalueella asuu 138 000 ihmistä, ja Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten mukaan enintään 10 000 joutui kärsimään räjähdysten vaikutuksista.

Asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan asetusta sovelletaan *pääasiassa* silloin, kun on tapahtunut vakava luonnonmullistus.² Tämä ei sulje pois teknologisten katastrofien tukikelpoisuutta, mutta niitä voidaan pitää tukikelpoisina vain poikkeuksellisissa olosuhteissa.³

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 2012/2002 (jäljempänä ”asetus”), annettu 11. marraskuuta 2002, Euroopan unionin solidaarisuusrahaston perustamisesta (EYVL L 311, 14.11.2002, s. 3).

² Asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa sanotaan: ”Rahaston toimenpiteet voidaan käynnistää jäsenvaltion tai Euroopan unionin jäsenyydestä parhaillaan neuvottelevan valtion, jäljempänä ”edunsaajavaltio”, pyynnöstä pääasiassa silloin, kun kyseisen valtion alueella tapahtuu sellainen luonnonmullistus, jolla on vakavia vaikutuksia yhden tai useamman alueen taikka yhden tai useamman valtion kansalaisten elinoloihin, luonnonympäristöön tai talouselämään.”

³ Toistaiseksi ainoa tapaus, jolloin Euroopan solidaarisuusrahastosta on annettu tukea muun kuin luonnonkatastrofin takia, on ollut öljytankkeri Prestigen uppoaminen Espanjan rannikon edustalla.

Tavanomainen kynnysarvo, jonka ylityttyä rahastosta voidaan myöntää tukea, oli vuonna 2006 Yhdistyneen kuningaskunnan osalta 3,203 miljardia euroa (eli 3 miljardia vuoden 2002 hintatason mukaan). Koska räjähdysten aiheuttamien välittömien vahinkojen arvo oli huomattavasti pienempi kuin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönoton tavanomainen kynnysarvo, Yhdistynyt kuningaskunta käytti hakemuksen perusteena asetuksen 2 artiklan 2 kohtaan sisältyvää ”poikkeuksellisen alueellisen katastrofin” perustetta, jonka nojalla EU:n solidaarisuusrahaston tukea voidaan myöntää, jos tietyt hyvin tarkkaan määritellyt edellytykset täyttyvät.⁴ Asetuksessa edellytetään, että komissio noudattaa näitä edellytyksiä ”erittäin tarkasti”.

Hakemuksen arvioinnissa ilmeni, että vaikka räjähdys oli aiheuttanut merkittäviä paikallisia vahinkoja, katastrofi ei täyttänyt rahaston varojen käytölle asetuksessa asetettuja edellytyksiä. Vahingot olivat huomattavasti pienemmät kuin rahaston varojen käyttöönoton tavanomainen kynnysarvo (alle 23 prosenttia kynnysarvosta), ja vaikutukset kohdistuivat vain hyvin pieneen osaan alueen väestöstä. Tässä tilanteessa Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset päättivät peruuttaa hakemuksen kirjeellä, jonka komissio vastaanotti 22. maaliskuuta 2006.

Kreikka

Kreikan viranomaiset jättivät 22. toukokuuta 2006 hakemuksen, joka koski Evros-joen alueella maan itärajalla maaliskuussa 2006 esiintyneitä tulvia. Kreikka toimitti lisätietoja heinä- ja marraskuussa 2006. Näiden tietojen kääntäminen kreikasta viivästytti hakemuksen arviointia huomattavasti. Tämä oli 13 kuukauden aikana toinen Evros-joen alueen tulviin liittynyt hakemus. Ensimmäinen, vuonna 2005 esitetty hakemus hylättiin, koska vahinkojen ei katsottu olevan tukikelpoisia.⁵

Vuonna 2006 tulvien aiheuttamien välittömien vahinkojen arvo oli 372 miljoonaa euroa, mikä oli lähes kolme kertaa edellisvuoden vahinkojen määrä mutta kuitenkin pienempi kuin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönoton tavanomainen kynnysarvo 1,004 miljardia euroa eli 0,6 prosenttia Kreikan bruttokansantulosta (BKTL). Hakemusta tarkasteltiin tämän vuoksi poikkeuksellisen alueellisen katastrofin perusteiden mukaisesti.

Yli 70 prosenttia alueen noin 180 000 asukkaasta joutui suoraan kärsimään tulvista. Verkostoille ja infrastruktuurille aiheutui suuria vahinkoja, ja alueen taloudellinen toiminta lamaantui. Noin 100 miljoonaa neliometriä maatalousmaata joutui tulvan alle joen ranta-alueilla, ja karjaa menehtyi arviolta 2 000 eläintä. Tulvat tuhosivat maataloustuotannon täysin, ja tulva-alueen hidas kuivuminen esti uuden sadon viljelyn. Maataloustuotteiden puute esti suurta osaa alueen elinkeinoelämästä harjoittamasta maataloutteen, jalostukseen tai kauppaan liittyvää toimintaa kyseisellä alueella, jolla 90 prosentilla väestöstä on pääelinkeinona maatalous. Kastelu- ja vesihuoltoverkkojen laajamittainen vaurioituminen aiheutti sen, että monissa kunnissa oli turvaututtava pullotetun veden jakeluun. Tilanteen odotetaan pysyvän laajalla alueella kriittisenä vielä yli vuoden ajan, koska vesihuoltoverkosto on

⁴ ”...poikkeuksellinen katastrofi, pääasiassa luonnonkatastrofi, jolla on vakavia ja pitkäaikaisia vaikutuksia huomattavan väestöosan elinoloille ja talouden vakaudelle alueella”.

⁵ Lisätietoja: Vuosikertomus 2005, KOM(2006) 444 lopullinen.

korjattava, on löydettävä vaihtoehtoisia vedenottoaikoja, jotka eivät ole yhteydessä saastuneeseen valuma-alueeseen, ja uusia lähteitä on etsittävä. Taloudelliselle toiminnalle aiheutuneet vahingot tulvista, joita pidetään pahimpina 50 vuoteen, koskivat lisäksi aluetta, joka kärsi pahoista tulvista myös vuonna 2005. Tämä kumulatiivinen vaikutus on vakavasti heikentänyt paikallisen talouden kestävyttä.

Komissio esitti siksi alkuvuonna 2007 EU:n sosiaalirahaston varojen ottamista käyttöön ja 9,3 miljoonan euron tuen myöntämistä tähän tarkoitukseen.

Unkari

Unkaria huhti-toukokuussa 2006 koetelleen tulvakatastrofin jälkeen maan viranomaiset jättivät komissiolle 9. kesäkuuta solidaarisuusrahaston tukea koskevan hakemuksen. Hakemus esitettiin englanniksi, joten sitä ei tarvinnut kääntää ennen kuin komission yksiköt saattoivat arvioida sen. Komission pyytämät lisätiedot, joita tarvittiin arvioinnin suorittamiseksi, saatiin 21. syyskuuta. Tulvaa voitiin pitää asetuksessa tarkoitettuna suurkatastrofina, sillä välittömät vahingot olivat noin 560 miljoonaa euroa, mikä ylittää rahaston varojen käyttöönoton kynnysarvon (459,494 euroa eli 0,6 prosenttia Unkarin bruttokansantulosta).

Katastrofin vaikutuspiiriin kuului yli 1,5 miljoonaa asukasta kahdeksassa Unkarin 20:stä maakunnasta Tónava- ja Tisza-jokien valuma-alueilla. Unkarin viranomaiset ilmoittivat vakavista infrastruktuurivaurioista, jotka liittyivät varsinkin vesi- ja jätevesihuoltoon (136 miljoonaa euroa), tulvasuojeluun (85 miljoonaa euroa), liikenteeseen (93 miljoonaa euroa) sekä maatalouteen (yli 61 miljoonaa euroa). Myös kulttuuriperintökohteet ja useat luonnonpuistot kärsivät vaurioita.

Komissio päätti 1. joulukuuta 2006 solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotosta ja ehdotti 15 miljoonan euron tuen myöntämistä. Vastaava lisätalousarvioesitys, joka kattaa sekä Unkarin että Kreikan tuen, tehtiin vuonna 2007 heti, kun Kreikan hakemuksen käsittely oli saatu päätökseen.

Espanja

Elokuussa 2006 Galiciassa raivonneiden metsäpalojen jälkeen Espanjan viranomaiset jättivät 6. lokakuuta komissiolle solidaarisuusrahaston tukea koskevan hakemuksen. Hakemus esitettiin espanjaksi, ja sen kääntämiseen kului yli neljä viikkoa.

Espanjan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan metsäpalojen aiheuttamien vahinkojen kokonaisarvo oli noin 91 miljoonaa euroa, mikä on alle kolme prosenttia Espanjaan sovellettavasta tavanomaisesta solidaarisuusrahaston varojen käyttöönoton kynnysarvosta (3,203 miljardia euroa eli 3 miljardia euroa vuoden 2002 hintatason mukaan). Koska vahingot olivat pienemmät kuin rahaston varojen käyttöönoton tavanomainen kynnysarvo, hakemusta tarkasteltiin poikkeuksellisen alueellisen katastrofin perusteiden mukaisesti.

Espanjan hakemus kohdistui koko Galiciaan, jonka kokonaisväestömäärä on 2,760 miljoonaa. Metsäpaloja rekisteröitiin kaikkiaan 1908, ja ne sattuivat 128 kunnan alueella pääosin Galician länsiosassa, jossa on 1,5 miljoonaa asukasta ja jossa sijaitsee merkittäviä kaupunkeja kuten Santiago de Compostela, Ourense ja Vigo. Metsätaloudelle ja ympäristölle koituneet vahingot olivat suuret, mutta

hakemuksessa esitettiin niukasti tietoja suoraan väestöön kohdistuneista vahingoista. Komissio ei voinut esitetyn näytön perusteella katsoa, että suurin osa hakemuksen kohdealueen väestöstä olisi suoraan kärsinyt tulipaloista.

Hakemuksessa annettiin ymmärtää, että osa paloista olisi mahdollisesti johtunut muista kuin luonnollisista syistä, mutta tätä seikkaa ei tutkittu enempää.

Arviossaan komissio esitti päätelmänään, että vaikka Espanjan viranomaisien antamien tietojen perusteella paloista aiheutui ympäristölle vakavia vaikutuksia, jotka heikensivät myös elinolosuhteita, katastrofi ei vaikuttanut suurimpaan osaan väestöstä, eikä näyttöä pitkäaikaisista vaikutuksista alueen talouden vakauteen ollut. Jälkimmäistä päätelmää tukee se seikka, että vahinkojen arvo on vain 0,2 prosenttia Galician BKT:stä.

Tämän vuoksi komissio teki 20. helmikuuta 2007 päätöksen hakemuksen hylkäämisestä ja ilmoitti asiasta Espanjan viranomaisille.

3. VUONNA 2005 SAADUT HAKEMUKSET

Vorarlbergin ja Tirolin osavaltioita elokuussa 2005 koetelleisiin tulviin liittyvän, **Itävallan** 19. lokakuuta 2005 jättämän hakemuksen käsittely (poikkeuksellisen alueelliseen katastrofiin perusteen nojalla) saatiin päätökseen, kun Itävallan viranomaisilta oli saatu lisätietoja 12. tammikuuta 2006.

Vahinkojen kokonaisarvoksi arvioitiin 591,94 miljoonaa euroa, mikä on noin 0,27 prosenttia Itävallan BKTL:stä eli 45 prosenttia EU:n solidaarisuusrahaston varojen käyttöönoton tavanomaisesta kynnysarvosta Itävallan osalta (0,6 prosenttia BKTL:stä). Vakavat vaikutukset koskivat yli 60:tä prosenttia tulva-alueen 98 000 asukkaasta.

Tietojen mukaan tulvat aiheuttivat vakavaa ja pitkäaikaista vahinkoa infrastruktuureille varsinkin liikenteen, vesi- ja jätevesihuollon ja energiahuollon aloilla, ja vaikutukset olivat pitkäaikaisia kaikilla talouden aloilla, myös maataloudessa. Yksityisellä sektorilla tuhoutui suuri määrä rakennuksia (pelkästään Tirolissa yli 1200 taloa), ja yrityksille ja varsinkin alueen pääelinkeinolle matkailulle koitui vakavia vahinkoja. Tulvan vaikutusten odotettiin tuntuvan reilusti yli vuoden ajan. Vahingot olivat poikkeuksellisen suuret alueella, jolla asuu lähes 100 000 ihmistä, joten tulvan vaikutuksia ei voitu pitää pelkästään paikallisina. Komissio päätti sen vuoksi ottaa solidaarisuusrahaston varat käyttöön ja ehdotti 14,8 miljoonan euron tuen myöntämistä.

Romania jätti vuonna 2005 kahta tulviin liittyvää katastrofia koskevat hakemukset, joiden arviointi saatiin päätökseen alkuvuonna 2006, kun Romanian viranomaiset olivat 29. joulukuuta 2005 toimittaneet komission pyytämät tiedot. Komissio päätti 10. maaliskuuta ottaa käyttöön solidaarisuusrahaston varat ja ehdottaa, että tukea myönnettäisiin kevättulvien johdosta 18,8 miljoonaa euroa ja kesätulvien johdosta 52,4 miljoonaa euroa.

Komissio oli aiemmin 23. joulukuuta 2005 jo ehdottanut tuen myöntämistä **Bulgarialle** vuoden 2005 kevättulvien johdosta 9,7 miljoonaa euroa ja kesätulvien johdosta 10,6 miljoonaa euroa.

Neuvosto ja Euroopan parlamentti hyväksyivät 27. huhtikuuta 2006 komission lisätalousarvioesityksen, joka kattaa yhtenä pakettina viisi tukierää Itävalle, Romanian ja Bulgarialle. Vastaavat tukipäätökset voitiin tehdä Bulgarian osalta 19. kesäkuuta, Itävallan osalta 29. kesäkuuta ja Romanian osalta 26. heinäkuuta.

4. ERITYISKYSYMYKSIÄ: VAIHTOKURSSIEN KÄYTTÖ EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

Euroalueen ulkopuolisista maista viime aikoina tulneiden solidaarisuusrahaston tukea koskevien hakemusten yhteydessä on noussut esiin kysymys siitä, mitä vaihtokurssia olisi käytettävä tuen muuntamisessa kansalliseksi valuutaksi. Asetuksessa ei ole erityisiä säännöksiä euron käytöstä.

Ongelmia aiheuttaa erityisesti valuuttakurssien vaihtelu, esimerkiksi kun kurssi ei ole sama hakemuksen jättöpäivänä ja päivänä, jona tuki maksetaan edunsaajavaltion pankkitilille. Jos vaihtokurssina käytetään hakemuksen jättöpäivän kurssia, ja kansallinen valuutta revalvoituu suhteessa euroon maksupäivään mennessä, silloin tuen määrä kansallisessa valuutassa pienenee. Hakemuksen jättöpäivän ja maksuspäivän välillä tapahtuvan kurssivaihtelun vaikutus voi tietenkin olla joko positiivinen tai negatiivinen.

Tähän saakka muunnos euroiksi on kaikissa tapauksissa tehty hakemuksen jättöajankohdan vaihtokurssin mukaan. Tuen käyttämisen yksinkertaistamiseksi komissio on tähän saakka pyytänyt edunsaajavaltioita soveltamaan tätä samaa vaihtokurssia koko täytäntöönpanon ajan ja käyttämään sitä lopullisen täytäntöönpanokertomuksen ja tuen käyttämistä koskevan kertomuksen perustana. Komissio aikoo jatkaa tätä käytäntöä, sillä EU:n solidaarisuusrahaston on tarkoitus olla epäbyrokraattinen väline.

Lisäksi komissio aikoo jatkossakin edellyttää, että edunsaajajäsenvaltiot käyttävät viitevaluuttakurssina komission laskennallista kurssia. Nämä vaihtokurssit julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, ja ne ovat saatavilla sähköisesti seuraavasta osoitteesta:

<http://europa.eu.int/comm/budget/inforeuro>.

5. RAHOITUS

Viisi vuoden 2005 tapausta, joiden käsittelyä ei vielä ollut saatu päätökseen (tulvat Romaniassa, Bulgariassa ja Itävallassa), käsiteltiin yhdessä lisätalousarviossa. Budjettivallan käyttäjä hyväksyi alustavan lisätalousarvioesityksen nro 1/2006⁶ 27. huhtikuuta 2006. Maksut suoritettiin, kun asiasta oli tehty tukipäätös ja täytäntöönpanosopimus oli allekirjoitettu. Kaikissa viidessä tapauksessa maksatus viivästyi sen vuoksi, että edunsaajajäsenvaltiot eivät hyvissä ajoin esittäneet tuen käyttöä

⁶ SEK(2006) 325 lopullinen, 10.3.2006.

koskevia ehdotuksia, jotka on sisällytettävä täytäntöönpanosopimukseen (tarkemmat tiedot liitteessä 1).

Tukimäärät määritettiin kussakin tapauksessa komission jo aikaisemmin kehittämällä vakiomenettelyllä, jota kuvataan tarkemmin vuosikertomuksessa 2002–2003 (ks. myös tämän kertomuksen liite 3). Vuonna 2006 tukea maksettiin seuraavasti:

Edunsaaja	Katastrofi	Luokka	Tuen määrä (euroa)
Itävalta	tulva	alueellinen	14 798 589
Romania	kevättulva	suurkatastrofi	18 797 800
Romania	kesätulva	suurkatastrofi	52 406 870
Bulgaria	kevättulva	suurkatastrofi	9 722 183
Bulgaria	kesätulva	suurkatastrofi	10 632 185
Yhteensä			106 357 627

Koska viiteen tulviin liittyvään tapaukseen tarvittiin huomattavan paljon varoja ja koska budjettimenettelyn silloisessa vaiheessa ei ollut vapaana vastaavia maksumäärärahoja, niitä jouduttiin pyytämään lisää alustavassa lisätalousarvioesityksessä nro 1/2006.

Vuonna 2006 jätettyjen Kreikan ja Unkarin hakemusten osalta komissio teki alustavan lisätalousarvioesityksen nro 2/2007⁷, joka hyväksyttiin 7. kesäkuuta 2007. Asiaa käsitellään seuraavan vuoden kertomuksessa.

6. SEURANTA

Komissio teki vuonna 2006 seitsemän seurantakäyntiä. Ensimmäinen käynti suuntautui Slovakiaan (Tatran myrsky), ja myöhemmin vierailtiin neljässä maassa (Ruotsi, Viro, Latvia ja Liettua), joita koetteli voimakas myrsky vuonna 2005. Romaniassa käytiin lokakuussa ja Bulgariassa marraskuussa, ja molemmat käynnit koskivat vuoden 2005 kahden tulvan johdosta myönnettyjen solidaarisuusrahaston tukien täytäntöönpanoa.

Kuten aiemminkin, asianomaiset viranomaiset suhtautuivat hyvin myönteisesti näihin seurantakäyntiin, joiden yhteydessä voitiin selvittää teknisiä kysymyksiä, kuten menojen tukikelpoisuutta ja valvontaa. Slovakian viranomaiset toivat esille kysymyksen vaihtokurssin soveltamisesta euroalueen ulkopuolisten edunsaajien osalta. Sovittu ratkaisu (ks. kohta 4 edellä) koski kaikkia muitakin edunsaajia, jotka saivat tukea vuosina 2005 ja 2006, ja sitä sovellettiin tämän jälkeen yleisesti. Vierailujen aikana komissio sai käsityksen solidaarisuusrahaston aikaansaamasta lisäarvosta ja pystyi keräämään tietoja täytäntöönpanojärjestelmistä. Havaittiin, että eri maiden täytäntöönpanojärjestelmät olivat erilaisia, mutta yleisesti ottaen niitä voitiin pitää tehokkaina ja avoimina, kun useimmat maat käyttivät rakennerahastojen tukea varten luotuja olemassa olevia järjestelmiä. Täytäntöönpanon todettiin

⁷ KOM(2007) 148 lopullinen, 28.3.2007.

etenevän tyydyttävään tahtiin, ja useimmissa maissa oli ryhdytty toimenpiteisiin seuranta- ja valvontavelvoitteiden noudattamiseksi. Jos vaikutti siltä, että näin ei kaikilta osin ollut, komissio painotti uudelleen, että seuranta ja valvonta on ehdottomasti sisällytettävä täytäntöönpanojärjestelmiin alusta alkaen.

7. PÄÄTÖKSEEN SAATETUT TUKITOIMENPITEET

Asetuksen (EY) N:o 2012/2002 8 artiklan 2 kohdassa säädetään, että edunsaajavaltion on toimitettava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tuen maksamista seuraavan yhden vuoden määräajan päättymisestä kertomus tuen käyttämisestä (jäljempänä ”täytäntöönpanokertomus”) siihen liittyvine selvityksineen tuen käyttöön liittyvistä menoista (jäljempänä ”tarkastuslausuma”). Tämän menettelyn jälkeen komissio päättää rahaston tukitoimenpiteen.

Italian kahdesta tapauksesta saatiin täytäntöönpanokertomus 18. marraskuuta 2005 (maanjäristykset Molisen ja Apulian alueella sekä Etnan purkaus), ja komissio totesi, että Italian viranomaiset olivat käyttäneet kaiken EU:n solidaarisuusrahastosta myönnetyn tuen (joka oli 16 798 000 euroa Etnan purkauksen johdosta ja 30 826 000 euroa Molisen ja Apulian maanjäristysten johdosta). Komissio pyysi Italian viranomaisilta joitakin selvennyksiä, jotka koskivat tuen käyttöön liittyvää tarkastuslausumaa (täytäntöönpanosopimuksen 9 artikla), ja ne saatiin 22. marraskuuta 2006. Lisätietojen perusteellisen tutkimuksen jälkeen komissio päätti tukitoimenpiteen 30. huhtikuuta 2007.

Portugalille myönnettyä tukea (vuoden 2003 metsäpalot) koskeva täytäntöönpanokertomus saatiin kesäkuussa 2005, ja komissio sai Portugalin viranomaisilta lisätietoja 8. toukokuuta ja 25. elokuuta 2006. Portugalin viranomaiset ilmoittivat, että tosiasiallisesti oli käytetty 42 359 112,21 euroa (48 539 000 euron kokonaismäärästä). Näin ollen erotus 6 179 887,79 euroa on perittävä takaisin. Lisäksi Portugalin viranomaiset esittivät tuen päättämistä koskevassa lausunnossa, että 211 613,80 euron menojen tukikelpoisuutta ei voida vahvistaa tilintarkastuksen jälkeen. Tämäkin määrä on siten perittävä takaisin. Tukitoimenpidettä ei kuitenkaan voitu päättää tämän vuosikertomuksen kattaman ajanjakson loppuun mennessä, sillä hakemuksessa esitetyille vahinkoarvioille ei ollut vielä saatu vahvistusta. Asetuksen 10 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jos vahinko on uusien tietojen perusteella merkittävästi arvioitua pienempi, komissio vaatii edunsaajavaltiota palauttamaan vastaavan määrän tuesta. Portugalin viranomaisia pyydettiin siksi vahvistamaan välittömien vahinkojen määrä. Portugalin viranomaiset vahvistivat 16. huhtikuuta 2007 päivätyllä kirjeellä välittömien vahinkojen tosiasiallisen arvon (1 302 miljoonaa euroa, kun hakemuksessa esitetty arvio oli ollut 1 228 miljoonaa euroa). Takaisinperittävä kokonaismäärä on siten 6 391 501,59 euroa. Menettelyt varojen perimiseksi takaisin on käynnistetty.

Vuoden 2006 aikana komissio sai lopulliset täytäntöönpanokertomukset vuonna 2004 myönnettyistä tuista Espanjalta (metsäpalot Portugalin rajan tuntumassa) ja Maltalta (tulvat). Espanjalta saatiin Prestige-aluksen öljyvuodon jälkeen myönnettyä tukea koskevaan täytäntöönpanokertomukseen liittyviä lisätietoja. Tämän vuosikertomuksen kattaman jakson päättyessä näiden täytäntöönpanokertomusten käsittely oli vielä kesken. Rhone-joen suistoalueella vuonna 2004 esiintyneiden tulvien johdosta Ranskalle myönnettyä 19,625 miljoonan euron tukea koskeva

täytäntöönpanokertomus saatiin myös vuonna 2006, ja tukitoimenpide päätettiin 29. marraskuuta 2006. Käyttämättä jäi 135 492,09 euroa, joten komissio on käynnistänyt menettelyn varojen perimiseksi takaisin.

8. EHDOTUS UUDEKSI SOLIDAARISUUSRAHASTOA KOSKEVAKSI ASETUKSEKSI

Neuvoston finanssineuvosten ryhmä alkoi käsitellä komission ehdotusta uudeksi solidaarisuusrahastoa koskevaksi asetukseksi Yhdistyneen kuningaskunnan puheenjohtajakaudella, ja käsittelyä vauhditettiin Itävallan puheenjohtajakauden ensi kuukausina. Muutamat jäsenvaltiot vastustivat välineen soveltamisalan laajentamista, ja suuri enemmistö valtuuskunnista suhtautui varauksin lähes kaikkiin ehdotuksen uusiin osiin. Komissio esitti useita valmisteluasiakirjoja osoittaakseen, että huolet – varsinkin uudistetun rahaston rahoitusta koskevat – olivat perusteettomia, mutta asian käsittely ei edennyt. Puheenjohtajavaltio Itävalta päätti 15. maaliskuuta pidetyssä kokouksessa, että ehdotuksen käsittely keskeytetään toistaiseksi.

Sitä vastoin Euroopan parlamentti hyväksyi 18. toukokuuta aluekehitysvaliokunnan valmisteleman sangen myönteisen Berendin mietinnön. Mietinnössä esitettiin muutoksia asetukseen, mutta yleisesti siinä puollettiin kaikkia komission ehdotukseen sisältyneitä osia. Berendin mietinnön hyväksymisen jälkeen asia otettiin jälleen neuvoston työryhmän käsiteltäväksi, mutta uusi käänne ei muuttanut jäsenvaltioiden kantoja mitenkään.

Komissio pyrki monin tavoin, myös komission puheenjohtajan tasolla, saamaan jäsenvaltiot ja varsinkin tulevan neuvoston puheenjohtajamaan Suomen ja vuoden 2006 loppupuolella Saksan käynnistämään uudelleen keskustelun ehdotuksesta. Vuoden 2006 loppuun mennessä asia ei kuitenkaan ollut edennyt.

9. PÄÄTELMÄT

Vuonna 2006 saatiin yhteensä neljä solidaarisuusrahaston tukea koskevaa hakemusta, mikä on vähän edellisiin kolmeen vuoteen verrattuna. Vain Unkarin hakemus liittyi solidaarisuusrahaston pääasialliseen soveltamisalueeseen, eli suureen luonnonkatastrofiin, ja komissio saattoi ehdottaa rahaston varojen käyttöönottoa. Budjettivallan käyttäjä vahvisti sittemmin ehdotuksen.

Muissa hakemuksissa sovellettiin alueellisen katastrofin perustetta. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus peruutti yhden hakemuksista (joka koski räjähdystä Buncefieldin öljyvarastossa), koska oli epäselvää oliko se asetuksessa tarkoitettujen perusteiden mukainen, sillä yleensä teknologiset katastrofit eivät kuulu tuen soveltamisalaan (huom.: ehdotuksessa uudeksi solidaarisuusrahastoasetukseksi mainitaan nimenomaisesti teknologiset katastrofit). Toinen alueelliseen katastrofiin liittynyt hakemus tuli Kreikasta ja koski Evros-joen tulvia. Sen tueksi esitettyjen tietojen katsottiin olevan perusteiden mukaiset, joten rahaston varojen käyttöönottoa ehdotettiin. Galician metsäpaloihin liittynyt hakemus hylättiin, koska se ei vastannut asetuksen mukaisia perusteita.

Vuonna 2006 jätettyjen hakemusten johdosta komissio ehdotti tuen myöntämistä solidaarisuusrahastosta yhteensä 24,4 miljoonan euron arvosta. Rahasto perustettiin vuonna 2002, ja tukimäärä on ollut tätä pienempi vain vuonna 2004.

Vaikka tukea haettiin aiempia vuosia vähemmän, vuonna 2006 vahvistui yleinen suuntaus, jonka mukaan suurin osa solidaarisuusrahaston tukea koskevista hakemuksista tehdään poikkeuksellista alueellista katastrofia koskevan perusteen nojalla, vaikka rahaston päätoiminta-ala on tuen antaminen suurkatastrofien takia. Näitä perusteita, jotka komission on asetuksen mukaan tutkittava ”erittäin tarkkaan” on suhteellisen vaikea täyttää. Alueellisen (poikkeuksellisen) perusteen nojalla tehdyistä hakemuksista hylätään edelleen suuri osa, noin 60 prosenttia. Suurkatastrofeja koskevista hakemuksista, joihin sovelletaan yhtä määrällistä perustetta, on toistaiseksi hyväksytty 100 prosenttia.

Komissio on edelleen sitä mieltä, että solidaarisuusrahaston hyödyntämistä voitaisiin tehostaa toisaalta käyttämällä yhtä ainoaa rahaston varojen käyttöönoton perustetta ja soveltamalla nykyistä alhaisempaa määrällistä kynnysarvoa ja toisaalta luopumalla nykyisen (ei-määrällisen) ”poikkeuksellisen” alueellisen katastrofin perusteen soveltamisesta. Tämä auttaisi myös välttämään sitä turhautumista, joka syntyy, kun hakemukset tulevat hylätyiksi, koska poikkeukselliset perusteet on erittäin vaikea täyttää.

Saatujen kokemusten perusteella tällaiset muutokset olisivat vaikutuksiltaan pitkälti neutraaleja siinä mielessä, että samat varojen käyttöönottoa koskevat päätökset olisi tehty uusienkin perusteiden mukaisesti. Mutta jos perusteita selkiytettäisiin ja vaikeasti tulkittava alueellinen peruste poistettaisiin asetuksesta, hakijavaltioiden olisi helpompi päättää hakeako tukea vai ei, sillä hakeminen edellyttää huomattavia resursseja. Uudet perusteet olisivat siten konkreettinen keino osaltaan parantaa sääntelyä.

Tästä syystä komissio toivoo, että neuvosto voisi ottaa uudelleen käsiteltäväksi 6. huhtikuuta 2005 tehdyn komission ehdotuksen uudeksi solidaarisuusrahastoa koskevaksi asetukseksi. Lisäksi rahaston soveltamisalan laajentaminen luonnonmullistusten lisäksi muihinkin katastrofeihin antaisi yhteisölle hyvän mahdollisuuden osoittaa solidaarisuuttaan muissakin kuin luonnonkatastrofeihin liittyvissä kriisitilanteissa.

Annex 1
European Union Solidarity Fund applications received or completed in 2006

Applicant Country	RO	BG	BG	RO	AT	UK	EL	HU	ES
Name and nature of disaster	Spring flooding	Spring flooding	Summer flooding	Summer flooding	Flooding	Explosion	Evros flooding	Flooding	Forest fires
First damage date	15/04/2005	25/05/2005	5/08/2005	2/07/2005	22/08/2005	11/12/2005	13/03/2006	3/04/2006	4/08/2006
Application date*	22/06/05	13/07/05	24/08/05	9/09/05	19/10/05	17/02/2006	22/05/2006	9/06/2006	6/10/2006
Complete information available on	29/12/05	30/09/05	6/10/05	29/12/05	12/1/06	-	13/11/06	21/9/06	6/10/06
Major disaster threshold (m€)	302.114	103.274	103.274	302.114	1 336.348	3 202 578.000	1 004.136	459.492	3 202.578
Total direct damage (m€)**	489.530	222.279	237.446	1 049.681	591.944	700.00***	372.26	519.10	90.96
Category	major	major	major	major	regional	(regional)	regional	major	regional
Damage/threshold	162.03%	215.23%	229.92%	347.45%	44.30%	0.02%	37.07%	112.97%	2.84%
Cost of eligible emergency operations (m€)**	160.867	144.478	190.433	259.176	196.242	-	325.00	334.51	85.15
Eligible cost/ total damage	32.9%	65.0%	80.2%	24.7%	33.2%	-	87.30%	64.44%	93.61%
Aid/eligible cost	11.69%	6.73%	5.58%	20.22%	7.54%	-	2.86%	4.50%	-
Aid rate (% of total damage)	3.84%	4.37%	4.48%	4.99%	2.50%	-	2.50%	2.90%	-
Date of grant decision	26/07/2006	19/6/2006	19/6/2006	26/07/2006	29/6/2006	-	2007	2007	rejected 2007
Date of Implementation agreement	28/07/2006	21/06/2006	21/06/2006	28/07/2006	20/09/2006	-	2007	2007	-
Aid granted (EUR)	18°797°800	9°722°183	10°632°185	52°406°870	14°798°589	application withdrawn	(9°306°527)	(15°063°587)	-

* Registration of initial application at Commission

** As accepted by Commission

*** Amount could not be verified

Annex 2
Criteria to mobilise the EU Solidarity Fund

Extract from Council Regulation 2012/2002:

“Article 2:

1. At the request of a Member State or country involved in accession negotiations with the European Union, hereinafter referred to as ‘beneficiary State’, assistance from the Fund may be mainly mobilised when a major natural disaster with serious repercussions on living conditions, the natural environment or the economy in one or more regions or one or more countries occurs on the territory of that State.

2. A ‘**major disaster**’ within the meaning of this Regulation means any disaster resulting, in at least one of the States concerned, in damage estimated either at over EUR 3 billion in 2002 prices, or more than 0,6 % of its GNI.

By way of exception, a **neighbouring Member State or country involved in accession negotiations with the European Union**, which has been affected by the same disaster can also benefit from assistance from the Fund.

However, under exceptional circumstances, even when the quantitative criteria laid down in the first subparagraph are not met, a **region** could also benefit from assistance from the Fund, where that region has been **affected by an extraordinary disaster**, mainly a natural one, affecting the major part of its population, with serious and lasting repercussions on living conditions and the economic stability of the region. Total annual assistance under this subparagraph shall be limited to no more than 7,5 % of the annual amount available to the Fund. Particular focus will be on remote or isolated regions, such as the insular and outermost regions as defined in Article 299(2) of the Treaty. The Commission shall examine with the utmost rigour any requests which are submitted to it under this subparagraph.”

Annex 3
Determination of the amount of aid

A progressive system in two brackets is applied whereby a country affected by a disaster receives a lower rate of aid of 2.5% for the part of total direct damage below the “major disaster” threshold and a higher share of aid of 6% for the part of the damage exceeding the threshold. The two amounts are added up.

The threshold is the level of damage defined by the Regulation to trigger the intervention of the Fund, i.e. 0.6% of GNI or EUR 3 billion in 2002 prices. This element ensures that the relative capacity of a State to deal itself with a disaster is taken into account. It also ensures that for the same amount of damage relatively poorer countries receive more aid in absolute terms than richer ones. For extraordinary regional disasters the same method is being applied, meaning consequently that countries affected by those disasters, which by definition remain below the threshold, receive 2.5 % of total direct damage in aid.

Annex 4
Thresholds for major disasters applicable in 2006
(based on 2004 figures for Gross National Income)

(Million EUR)

Country		GNI 2004	0.6% of GNI	Major disaster threshold 2006
AT	ÖSTERREICH	234 184	1 405.103	1 405.103
BE	BELGIQUE-BELGIË	290 703	1 744.220	1 744.220
BG	BALGARIJA	18 927	113.563	113.563
CY	KYPROS	12 297	73.784	73.784
CZ	ČESKA REPUBLIKA	82 560	495.358	495.358
DE	DEUTSCHLAND	2 216 000	13 296.000	3 202.578*
DK	DANMARK	195 471	1 172.825	1 172.825
EE	EESTI	8 456	50.733	50.733
EL	ELLADA	167 356	1 004.137	1 004.137
ES	ESPAÑA	827 642	4 965.852	3 202.578*
FI	SUOMI/FINLAND	149 197	895.182	895.182
FR	FRANCE	1 657 132	9 942.792	3 202.578*
HR	HRVATSKA	27 623**	165.739	165.739
HU	MAGYARORSZÁG	76 582	459.494	459.494
IE	IRELAND	125 714	754.285	754.285
IT	ITALIA	1 343 620	8 061.718	3 202.578*
LT	LIETUVA	17 591	105.543	105.543
LU	LUXEMBOURG (G-D)	22 643	135.855	135.855
LV	LATVIJA	10 945	65.667	65.667
MT	MALTA	4 203	25.220	25.220
NL	NEDERLAND	489 791	2 938.746	2 938.746
PL	POLSKA	186 029	1 116.176	1 116.176
PT	PORTUGAL	140 465	842.788	842.788
RO	ROMÂNIA	58 947**	353.681	353.681
SE	SVERIGE	281 444	1 688.665	1 688.665
SI	SLOVENIJA	25 905	155.429	155.429
SK	SLOVENSKÁ REPUBLIKA	32 790	196.738	196.738
TR	TÜRKIYE	24 1373	1 448.237	1 448.237
UK	UNITED KINGDOM	1 754 367	10 526.204	3 202.578*

* ~ EUR 3 billion in 2002 prices

** GDP (GNI not available)